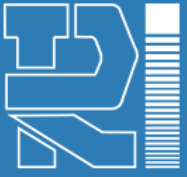

ทิศทางเศรษฐกิจไทย 2556

25 มกราคม 2556

ประมาณการเศรษฐกิจปี 2556 และแนวโน้มหนี้สาธารณะ 2556-2560

การบริหารโอกาสและความเสี่ยง

25 มกราคม 2556

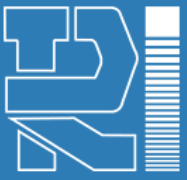
ประเด็นนำเสนอ

1. **ประมาณการเศรษฐกิจ**
 - ภาพรวมเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลกปี 2556
 - รายละเอียดเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยในปี 2555
 - สมมติฐานการประมาณการ
 - ผลการประมาณการเศรษฐกิจ
2. **การบริหารหนี้สาธารณะ**
 - แนวคิด/แนวทางการบริหารหนี้สาธารณะ
 - ประมาณการแนวโน้มหนี้สาธารณะไทย
 - การบริหารโอกาสและความเสี่ยง
3. **สรุปและข้อเสนอแนะ**

ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปี 2556

- เศรษฐกิจไทยเข้าสู่ปี 2556 ด้วยอาการ ‘ฟื้นตัว’ จากน้ำท่วมใหญ่ปี 2554
 - ส่งผลต่อเนื่องถึงปี 2555 ที่มีการปรับตัวด้านอุปสงค์และการผลิต
 - การฟื้นตัวยังไม่เสร็จสิ้น เพราะอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสองปี (2554-2555) ไม่ถึงร้อยละ 3 ต่ำกว่าการขยายตัวปกติมาก
 - เริ่มได้อานิสงส์การเคลื่อนย้ายการลงทุนจากจีนมาภูมิภาคและไทย
- การบริหารเศรษฐกิจปี 2556 จึงควรคำนึงถึง
 - การสร้างความต่อเนื่องของการฟื้นตัวจากปี 2555
 - บริหารโอกาสทางเศรษฐกิจ
 - จากปัจจัยภายนอกที่มีแนวโน้มดีขึ้นชัดเจน
 - และปัจจัยทางการเมืองที่มีเสถียรภาพมากขึ้น

ภาพรวมเศรษฐกิจโลก

- สหรัฐอเมริกาก้าวพ้นจุดต่ำสุดมา 1-2 ปีแล้ว คาดว่าจะเริ่มกลับมาขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกในอีกไม่นาน
- ยุโรปกำลังอยู่ในจุดต่ำสุด น่าจะใช้เวลาอีกระยะเวลาในการฟื้นตัว (ซึ่งคาดว่าใช้เวลานาน)
- เศรษฐกิจจีนยังทรงตัว แต่มีความเสี่ยงมากขึ้นชัดเจนจากปัญหาภายใน ปัญหาสังคม ความเหลื่อมล้ำ อาจจุดชนวนวิกฤติเศรษฐกิจโลกรอบใหม่ได้ (แต่โอกาสเกิดภายในปี 2556 ไม่สูง)
- อาเซียนเป็นภูมิภาคที่ถูกจับตามองมากที่สุด เงินทุนเคลื่อนย้ายเทคโนโลยีกำลังเคลื่อนตัวมา

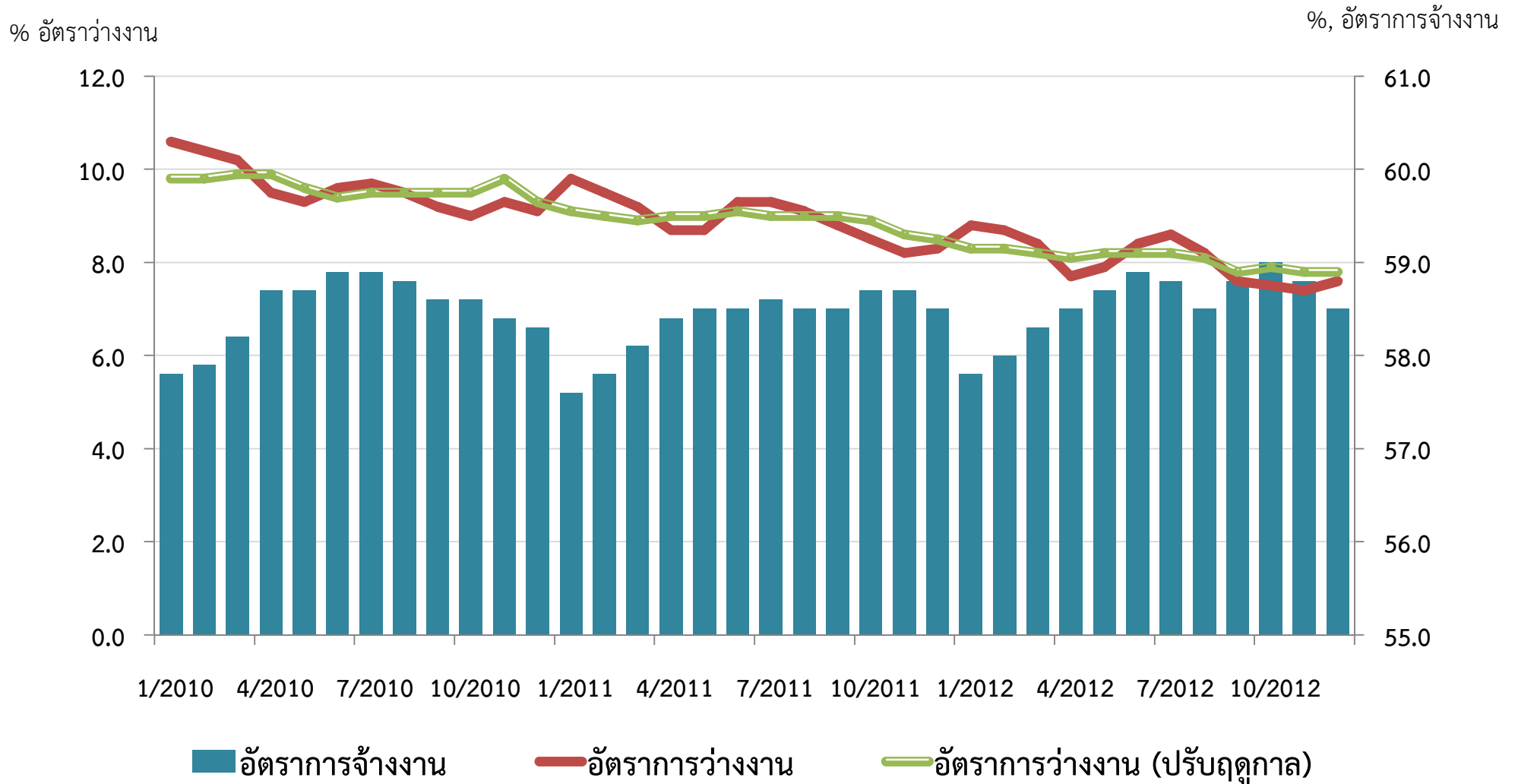
เศรษฐกิจ
สหรัฐอเมริกา

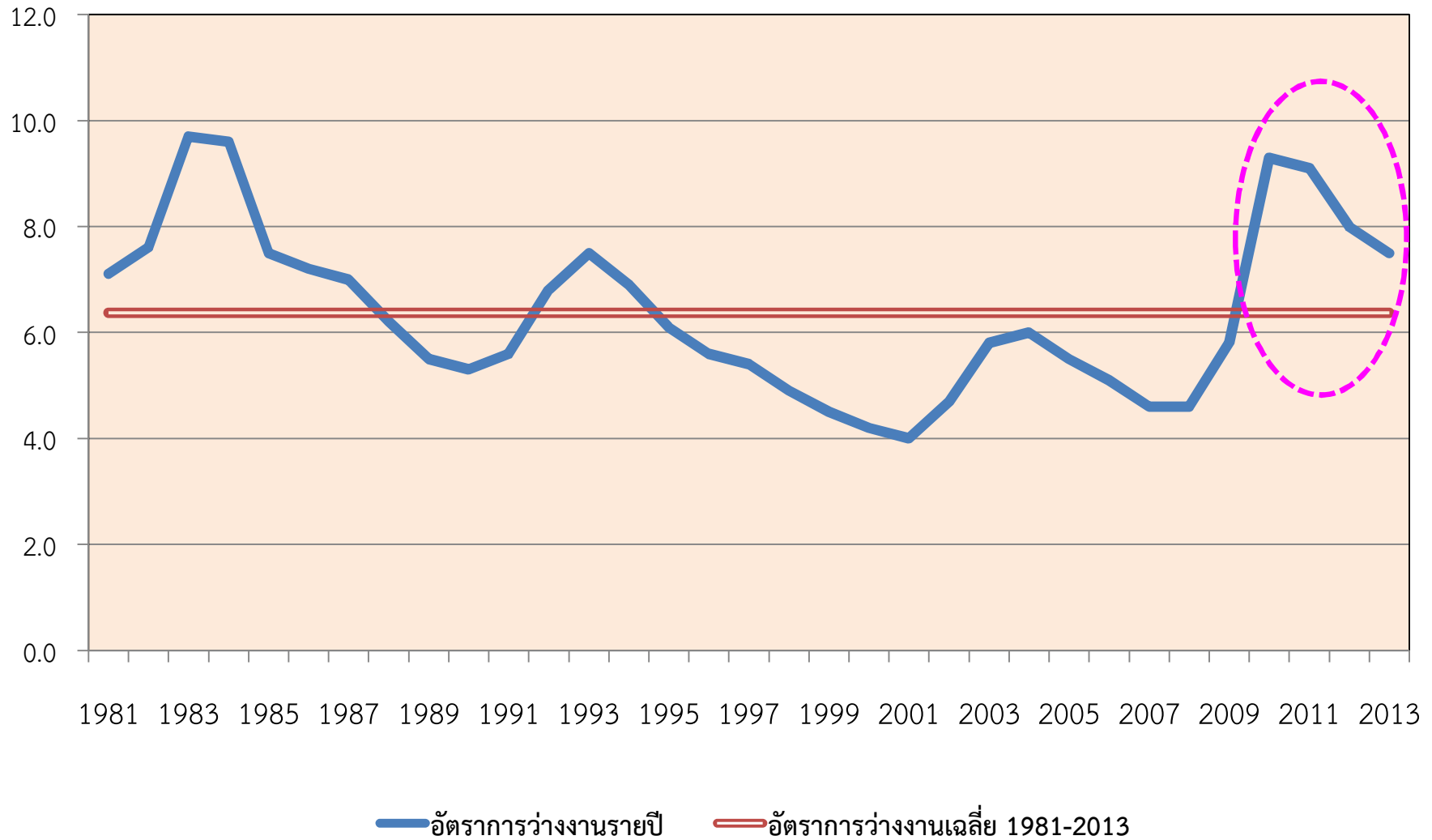
อัตราการจ้างงานและว่างงาน

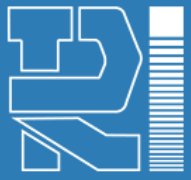
การว่างงานมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง

วงจรรถว่างงานสหรัฐอเมริกา

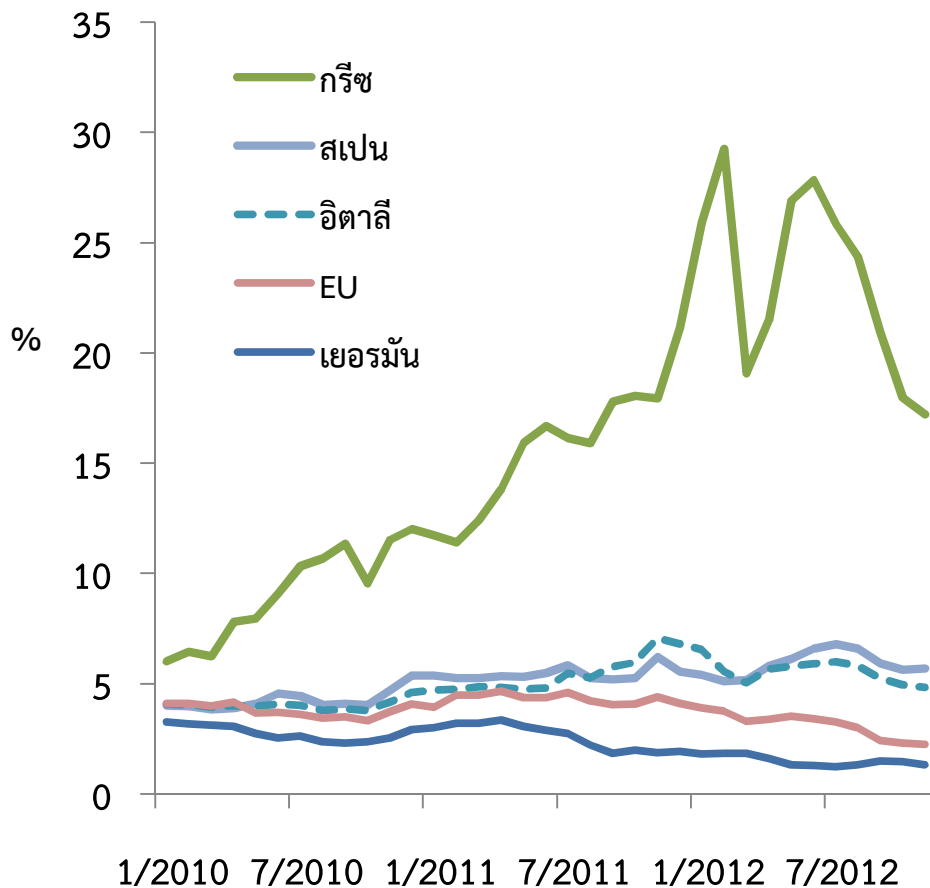
เศรษฐกิจ
สหภาพยุโรป

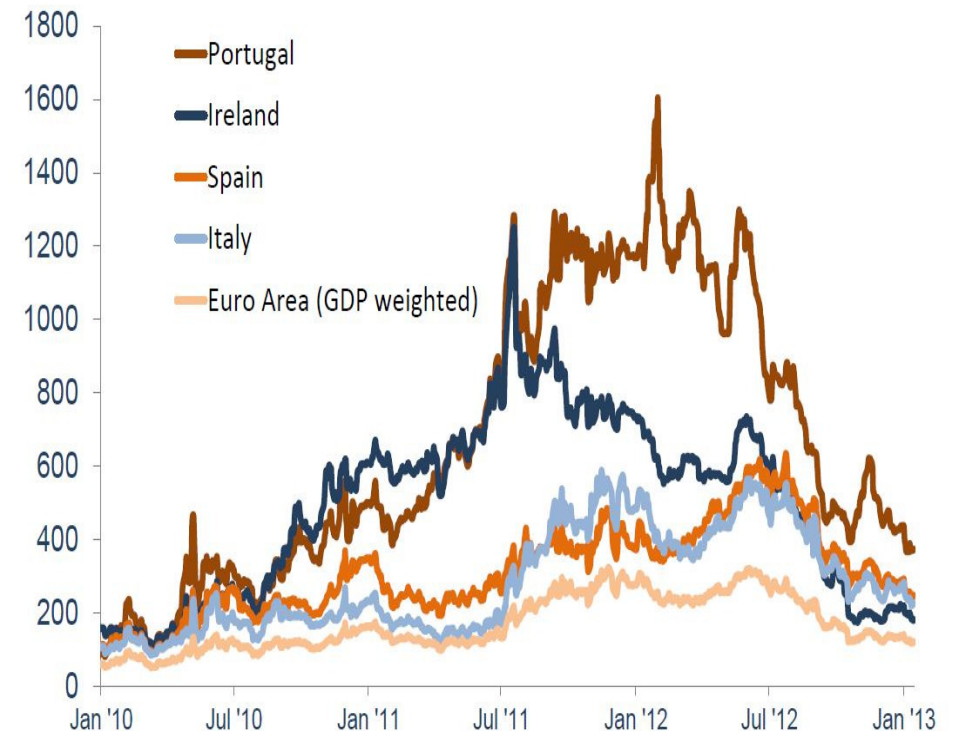

ดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นต่อการแก้ปัญหายุโรป

อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลและ CDS ของประเทศที่ประสบปัญหาแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง
-> แสดงถึงการคลายความกังวลต่อประเทศที่ประสบปัญหาใน EU

Credit default swap rates, basis points

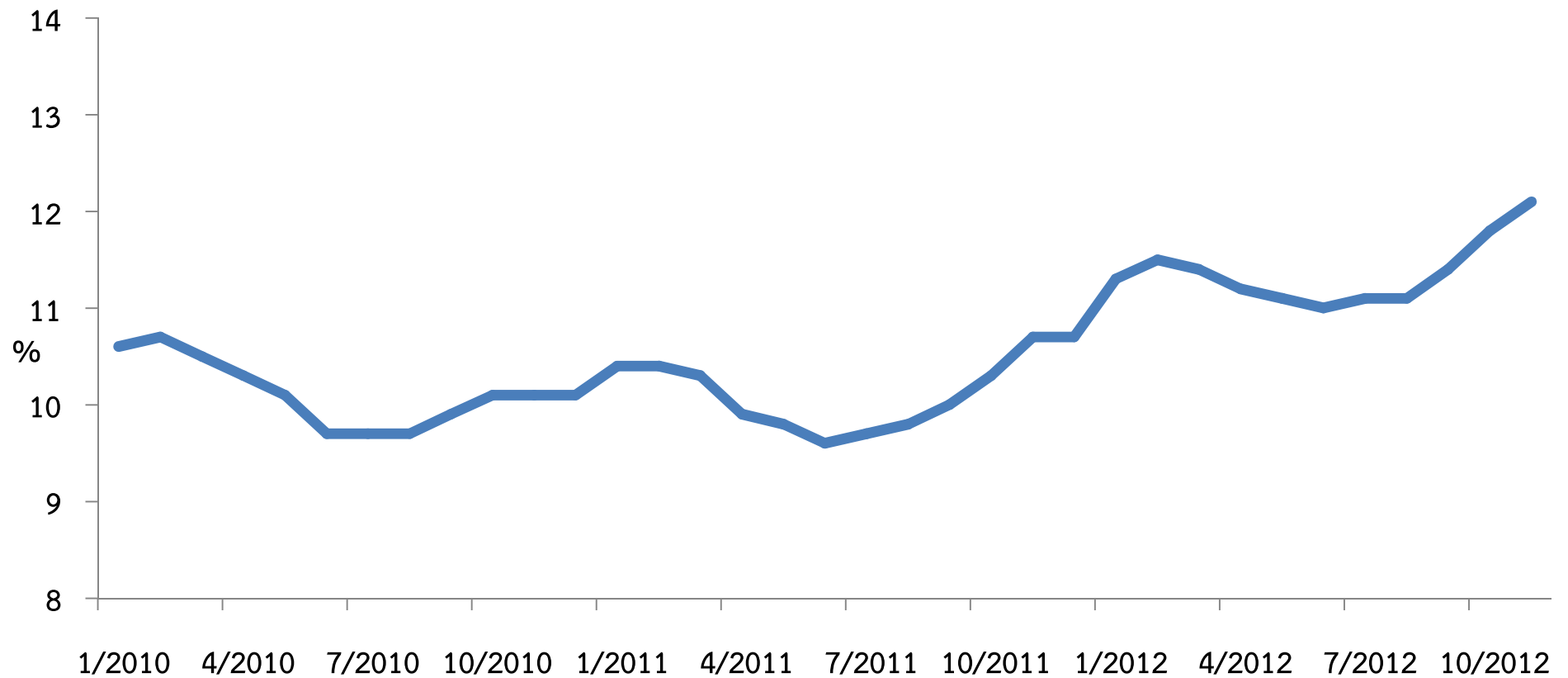

ที่มา: World Bank, Global Economic Prospect Volume 6, January 2013

ดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นต่อการแก้ปัญหายุโรป

อัตราการว่างงานอยู่ในระดับที่สูงและยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของ EU

ดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นต่อการแก้ปัญหายุโรป

อย่างไรก็ตามเชื่อว่าปัญหาในกลุ่ม EU ถึงจุดต่ำสุดแล้ว และเริ่มฟื้นตัวได้เล็กน้อยในปี 2013

GDP growth	กรีซ	อิตาลี	สเปน	เยอรมัน	EU
2010	-3.52	1.80	-0.32	1.27	2.03
2011	-6.91	0.43	0.42	0.11	1.40
2012	-6.00	-2.29	-1.54	-0.79	-0.40
2013	-4.00	-0.73	-1.32	1.56	-0.20
2014	0.00	0.50	1.00	2.83	1.00

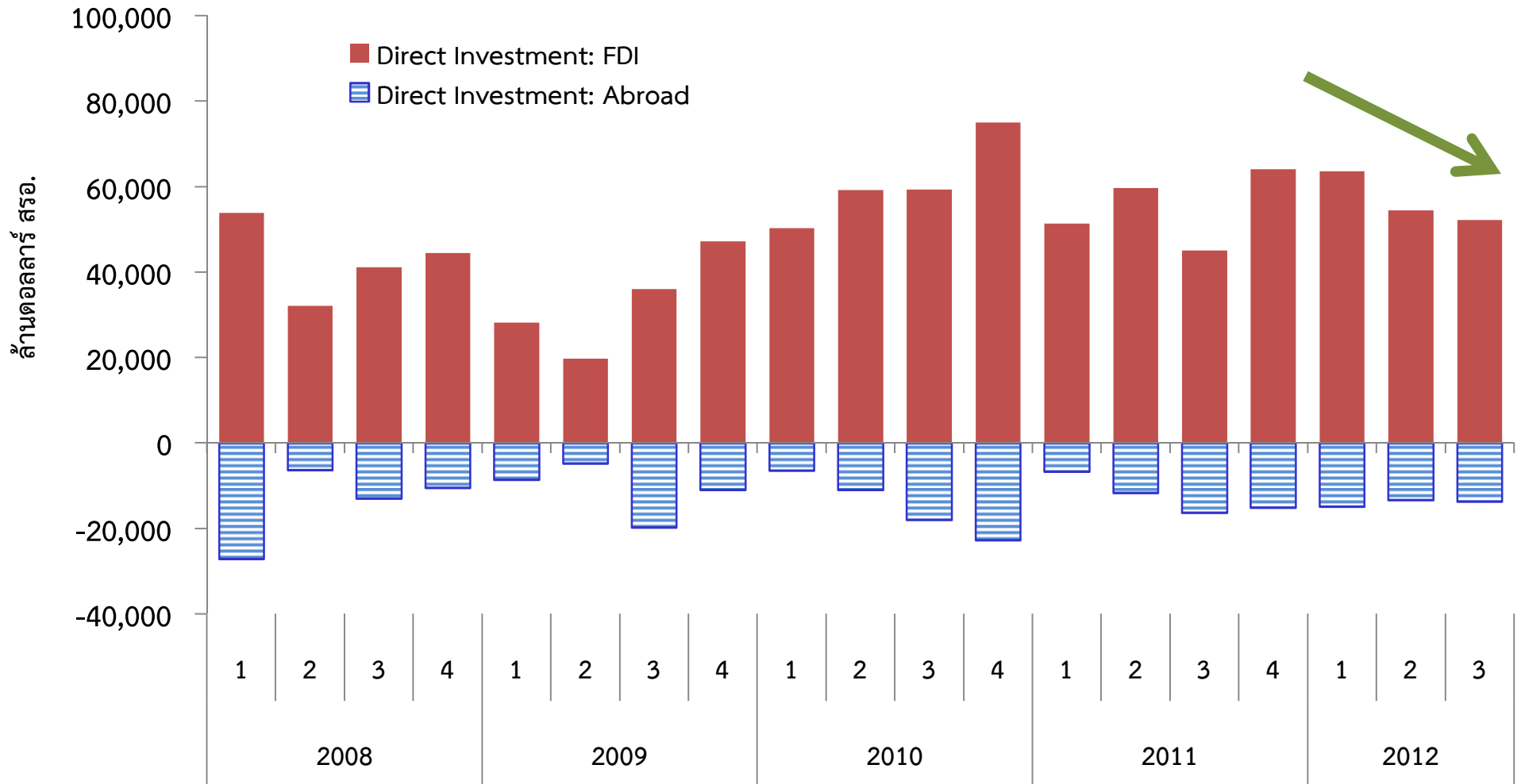
เศรษฐกิจ จีน

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI)

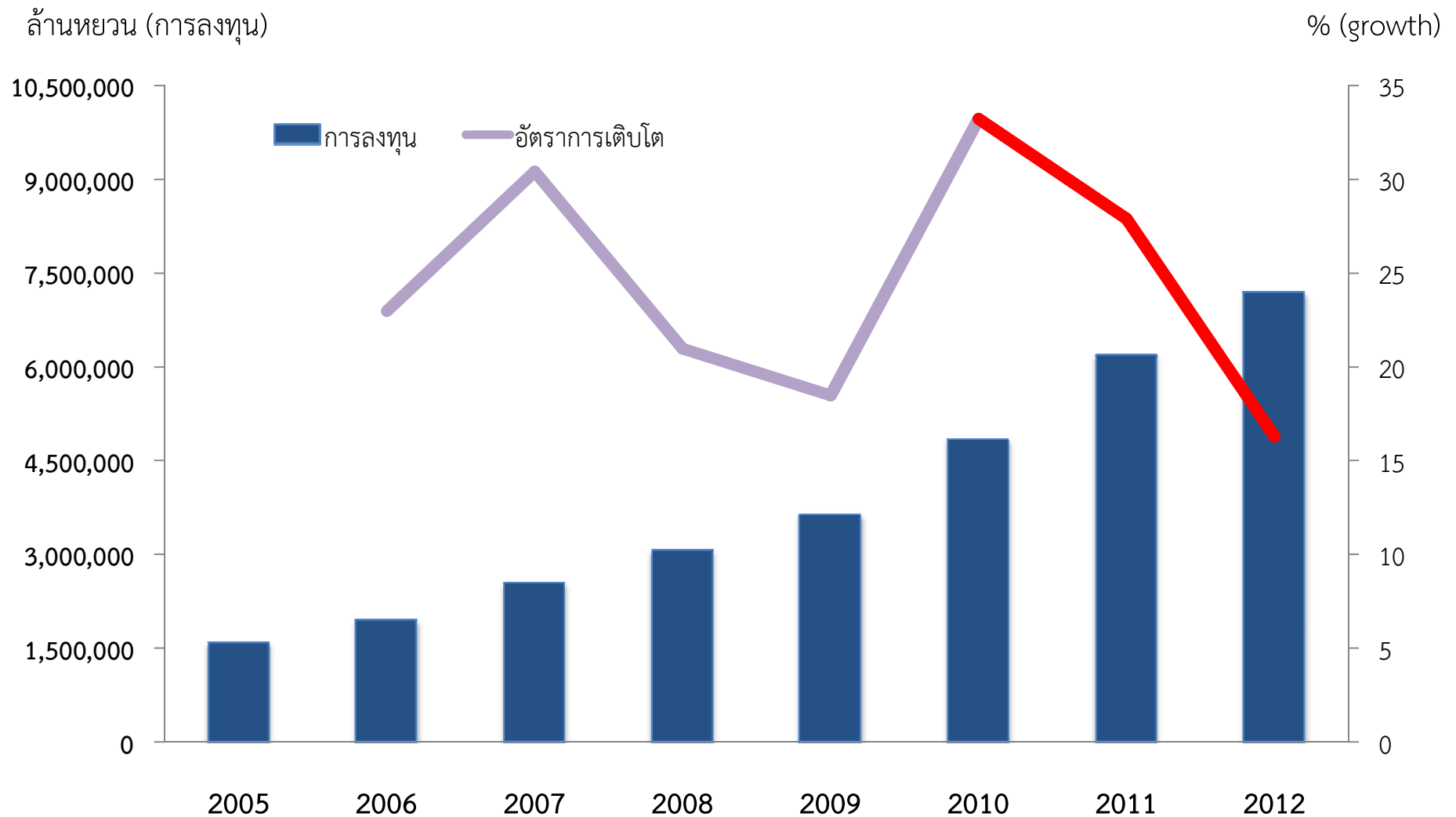
เงินทุนไหลเข้าจากตปท. มีแนวโน้มลดลงในปี 2555

การลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์

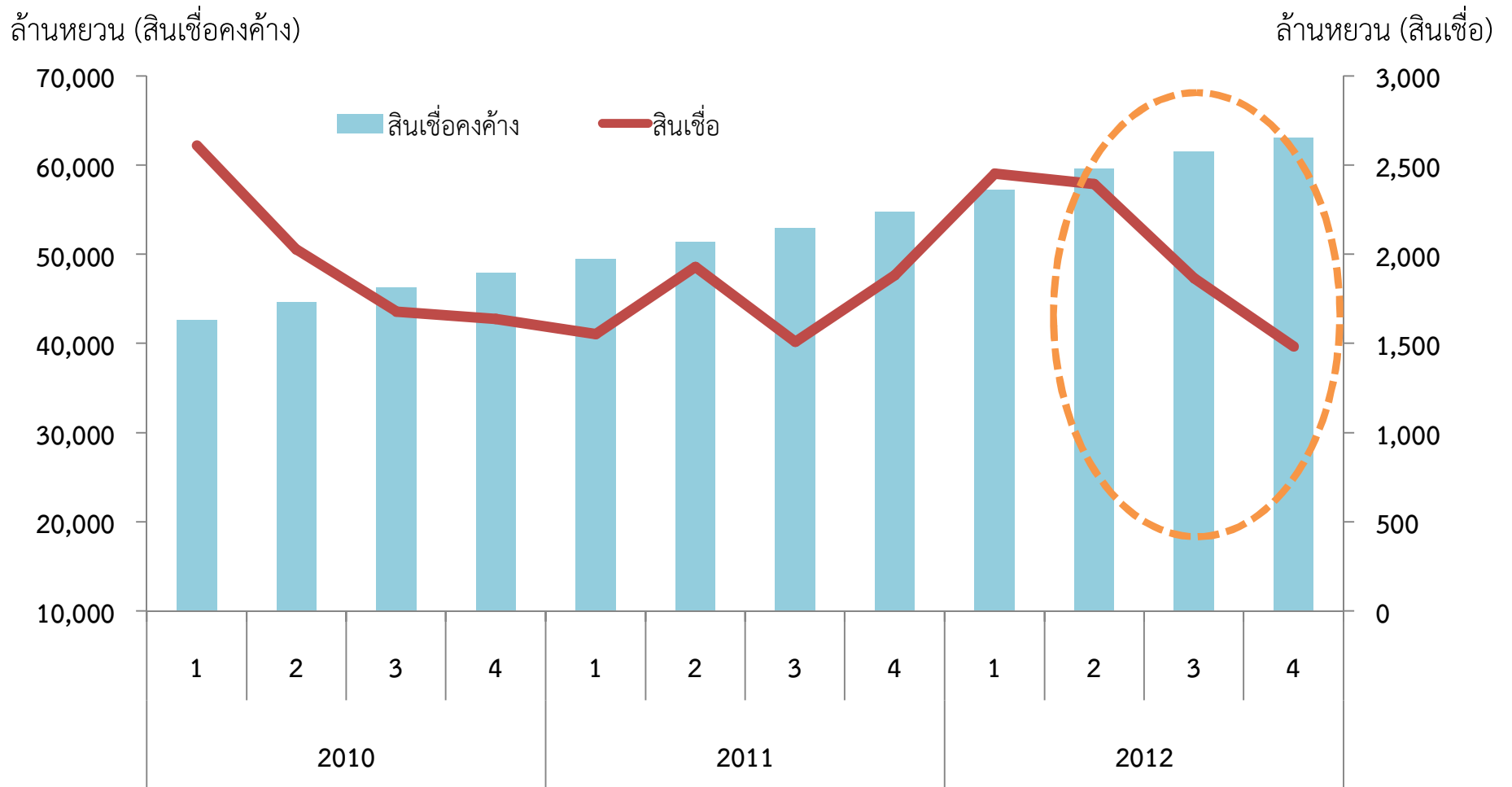
ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราที่ลดลงตั้งแต่ปี 2010

สินเชื่อ

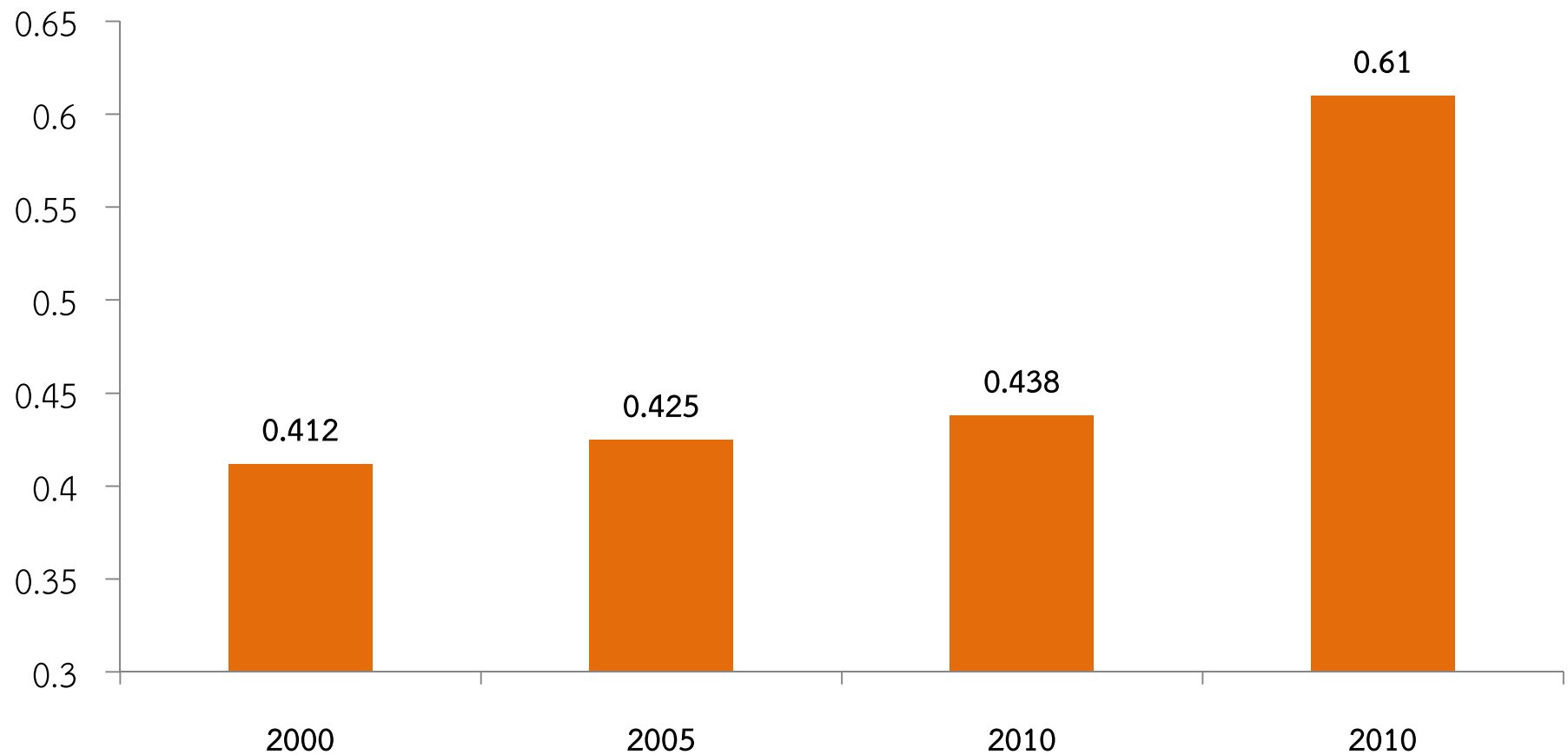
สินเชื่อยังคงโตอย่างต่อเนื่อง แต่เริ่มมีแนวโน้มขยายตัวลดลง

ความเหลื่อมล้ำ (Gini Coefficient)

ความเหลื่อมล้ำจีนสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ที่มา:

National Bureau
of Statistics

The International Institute for Urban
Development in Beijing

China Household
Finance Survey Center 17

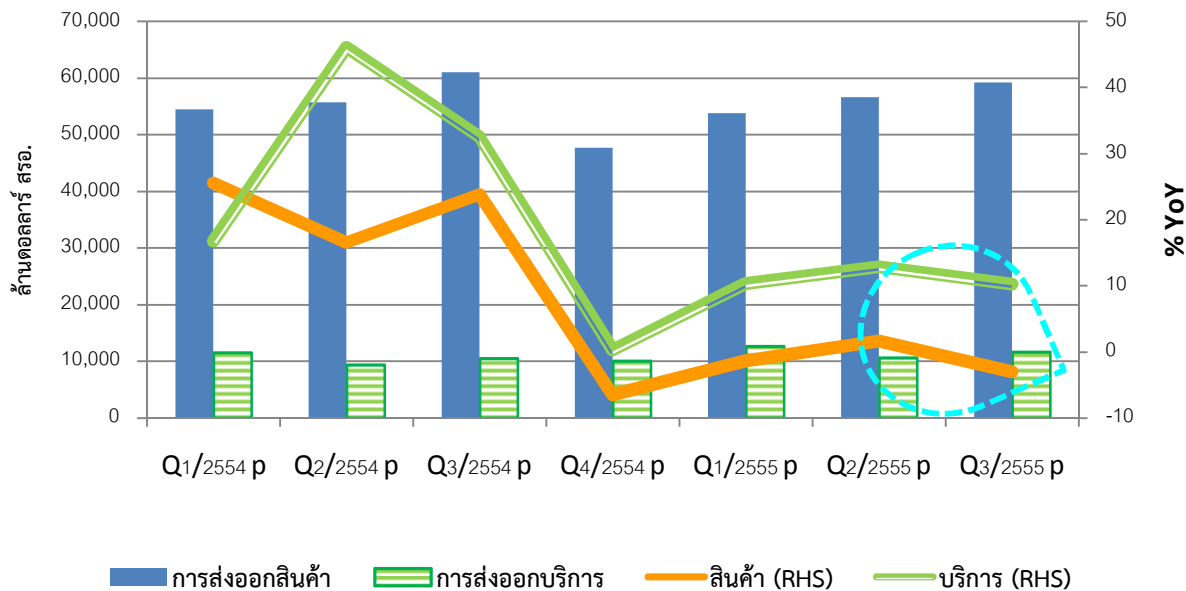
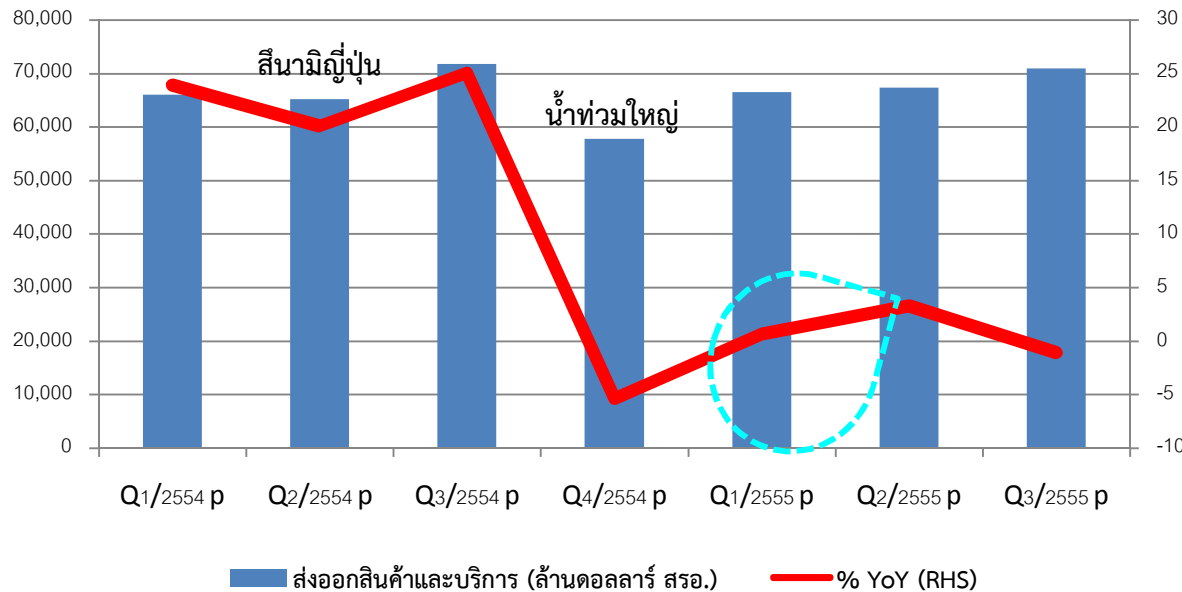
เศรษฐกิจ ไทย

การส่งออกสินค้าและบริการ

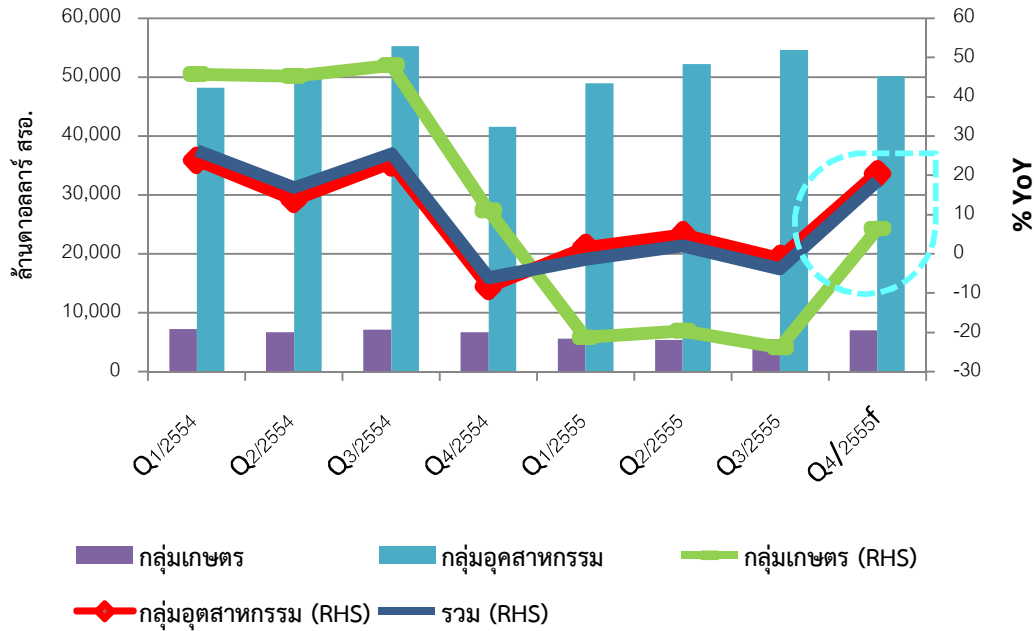
การส่งออกสินค้าและบริการในปี 2555 พ้นตัวจากวิกฤติอุทกภัยในปลายปี 2554

แต่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก

การส่งออกสินค้า, บริการการท่องเที่ยว

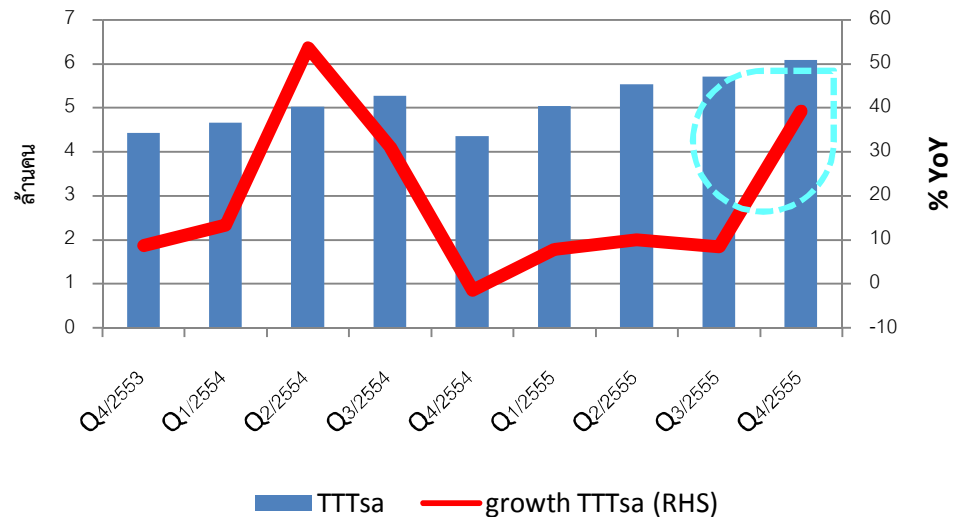
ที่มา: จำนวนจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย และกรมศุลกากร

ในไตรมาสสุดท้ายปี 2555 การส่งออกสินค้ามีแนวโน้มฟื้นตัวตามทิศทางภาวะเศรษฐกิจโลกที่เริ่มส่งสัญญาณการฟื้นตัว

รายรับจากภาคบริการก็มีแนวโน้มฟื้นตัวจากการท่องเที่ยวที่ปรับตัวดีขึ้น

(สัดส่วนรายรับจากการท่องเที่ยวคิดเป็นประมาณร้อยละ 66 ของรายรับจากการส่งออกบริการ)

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ขจัดปัจจัยฤดูกาลแล้ว)

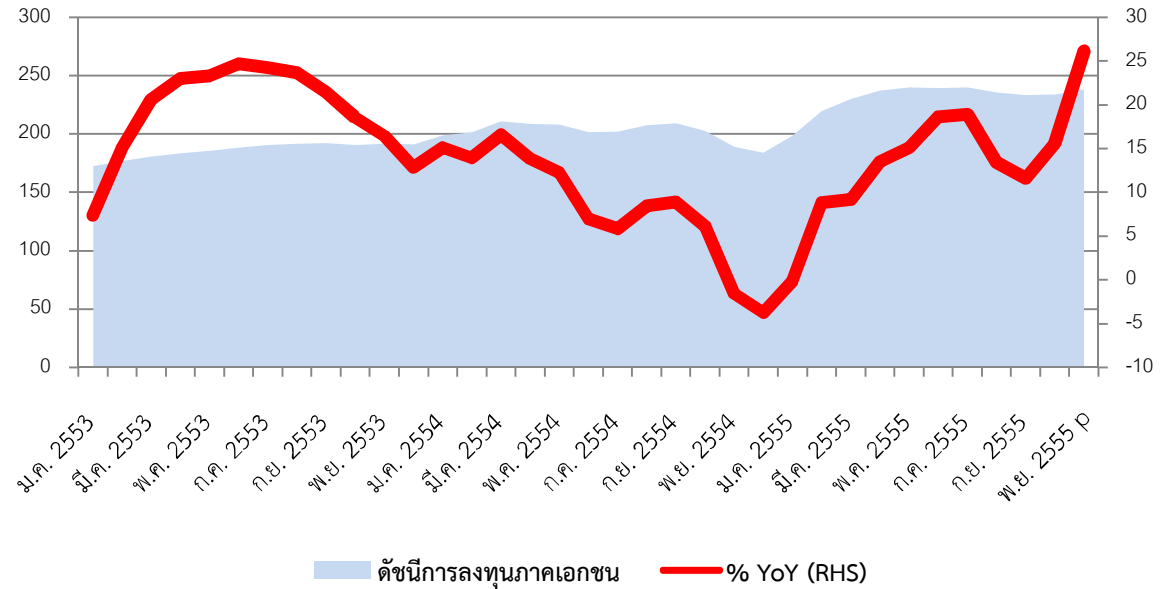

ที่มา: จำนวนจากข้อมูลของกรมการท่องเที่ยว, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

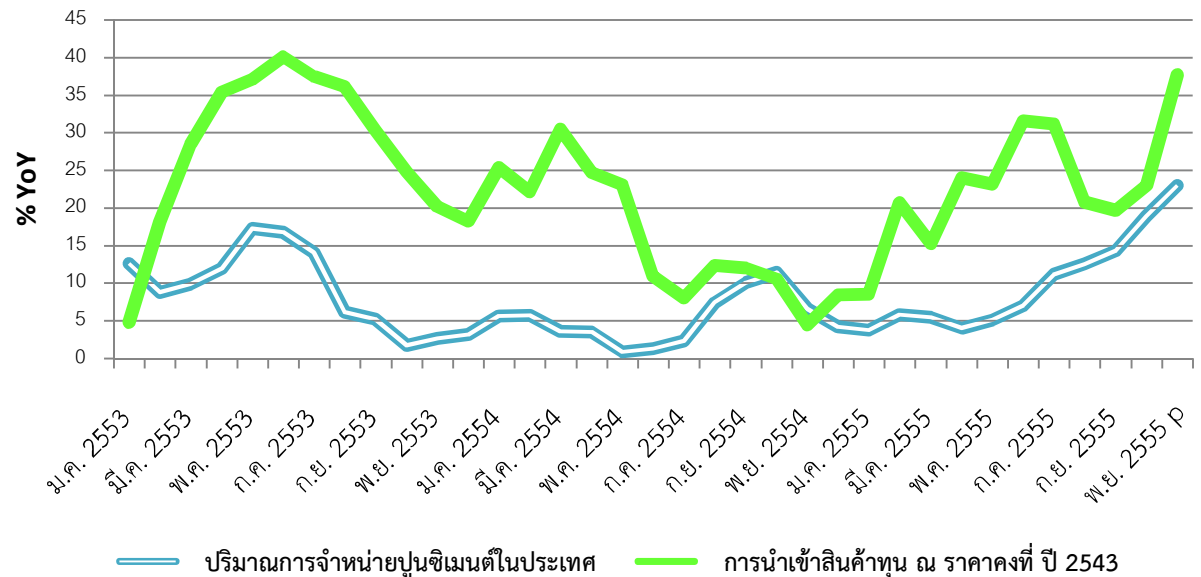

การลงทุนภาคเอกชน

ภาคเอกชนยังลงทุนต่อเนื่อง

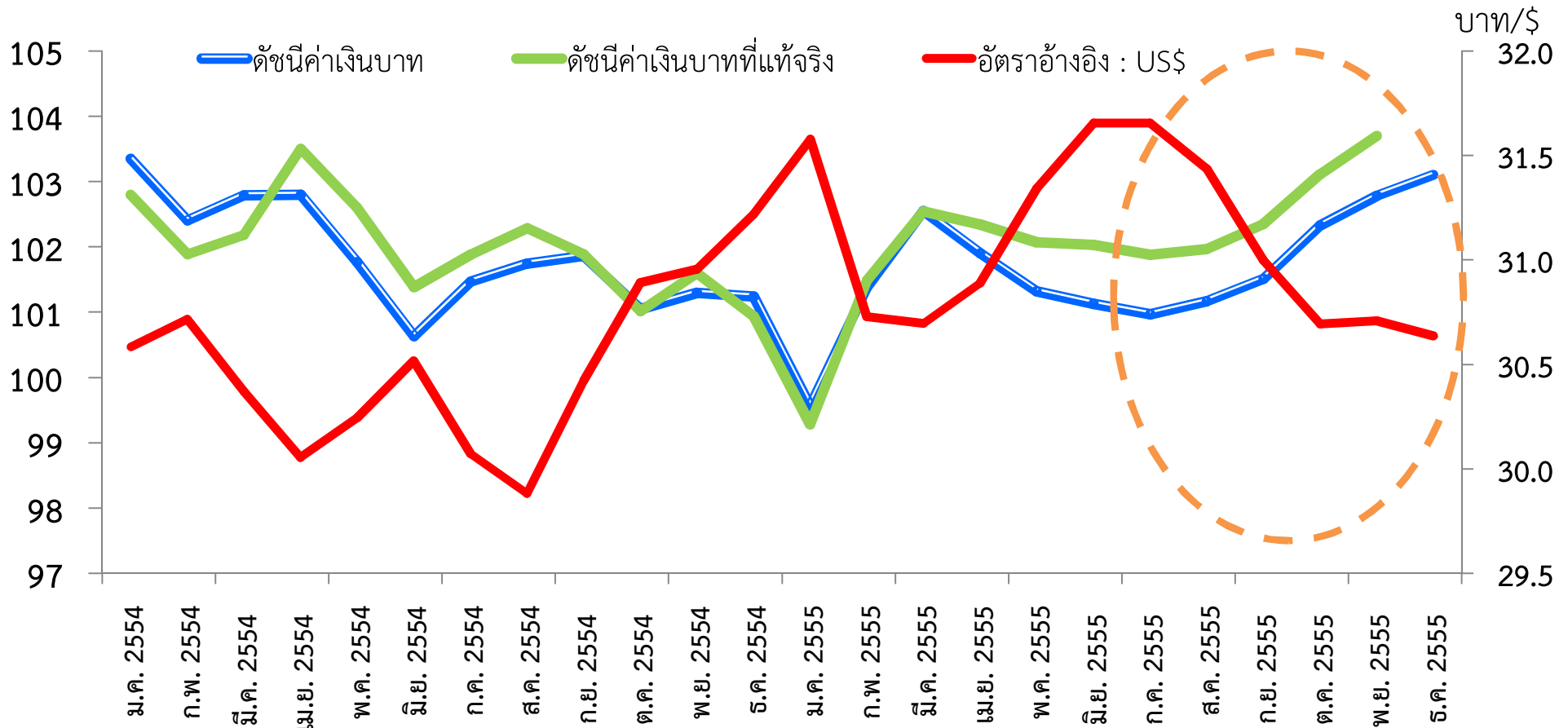
...จากการลงทุนเพื่อทดแทน
ความเสียหายจากอุทกภัยใน
ช่วงแรกของปี 2555 และเพื่อ
รองรับการขยายตัวของอุปสงค์
ภายในประเทศ

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราแลกเปลี่ยน

- เงินทุนไหลเข้าจาก QE3/4 ในภาคอสังหาริมทรัพย์ และตลาดเงินตลาดทุนส่งผลให้เงินบาทและสกุลเงินในภูมิภาคแข็งค่าขึ้น
- ช่องก่งออกมาตรการควบคุมสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ และแทรกแซงค่าเงินในตลาดเงินช่วงปลายปี 55
- ลิงค์โปรขึ้นภาษีชาวต่างชาติที่ซื้ออสังหาริมทรัพย์ในลิงค์โปร และขยายเงินดาวน์สำหรับบ้านหลังที่ 2
- ธปท. ผ่อนคลายให้บุคคลรายย่อยสามารถลงทุนในตราสารในต่างประเทศและอนุพันธ์ผ่านตัวแทนการลงทุนในประเทศได้ในวงเงินไม่เกิน 50 ล้านUS\$/ราย (เดิมไม่เกิน 20 ล้าน US\$) (16 ม.ค. 56)

เงินทุนเคลื่อนย้าย

	2554	Q1/2555 p	Q2/2555 p	Q3/2555 p	ต.ค. 2555 p	พ.ย. 2555 e
รัฐบาล	3,810	78	1,944	2,584	293	624
ธนาคารกลาง	-148	2,965	-1,429	1,135	-379	-1,137
สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน (นอกจากธนาคารกลาง)	-8,755	5,301	3,460	1,468	-883	2,033
• การลงทุนในหลักทรัพย์	-851	-109	310	221	88	4
• การลงทุนในหลักทรัพย์	-284	1,094	91	409	318	18
• เงินสดและเงินฝาก	-3,552	-977	2,033	225	53	-384
• เงินกู้จากตปท.	553	5,279	2,990	-250	-701	2,406
• เงินให้กู้ของไทย	-3,575	-676	-1,379	-29	-319	-170
ภาคอื่นๆ	-100	-4,733	-4,539	-758	332	615
• การลงทุนโดยตรงสุทธิ	-1,531	-1,206	-1,590	-777	1,127	344
➢ การลงทุนโดยตรงของไทย (TDI)	-8,139	-3,630	-2,991	-2,583	-825	-546
➢ การลงทุนโดยตรงจากตปท. (FDI)	6,608	2,424	1,401	1,806	1,952	890
• การไปลงทุนในหลักทรัพย์ของคนไทย	328	-3,833	-1,327	-432	-1,831	-364
• การลงทุนในหลักทรัพย์	602	926	-327	623	591	258
• เงินกู้จากตปท.	935	699	397	1,096	50	468
• สินเชื่อการค้าจากตปท.	-300	1,926	-493	-775	1,131	-543
• สินเชื่อการค้าของไทย	2,701	-1,507	-208	-440	-418	622
รวม	-5,192	3,611	-563	4,430	-637	2,135

หมายเหตุ: ภาคอื่นๆ = สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน ธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน คราวเรือน และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

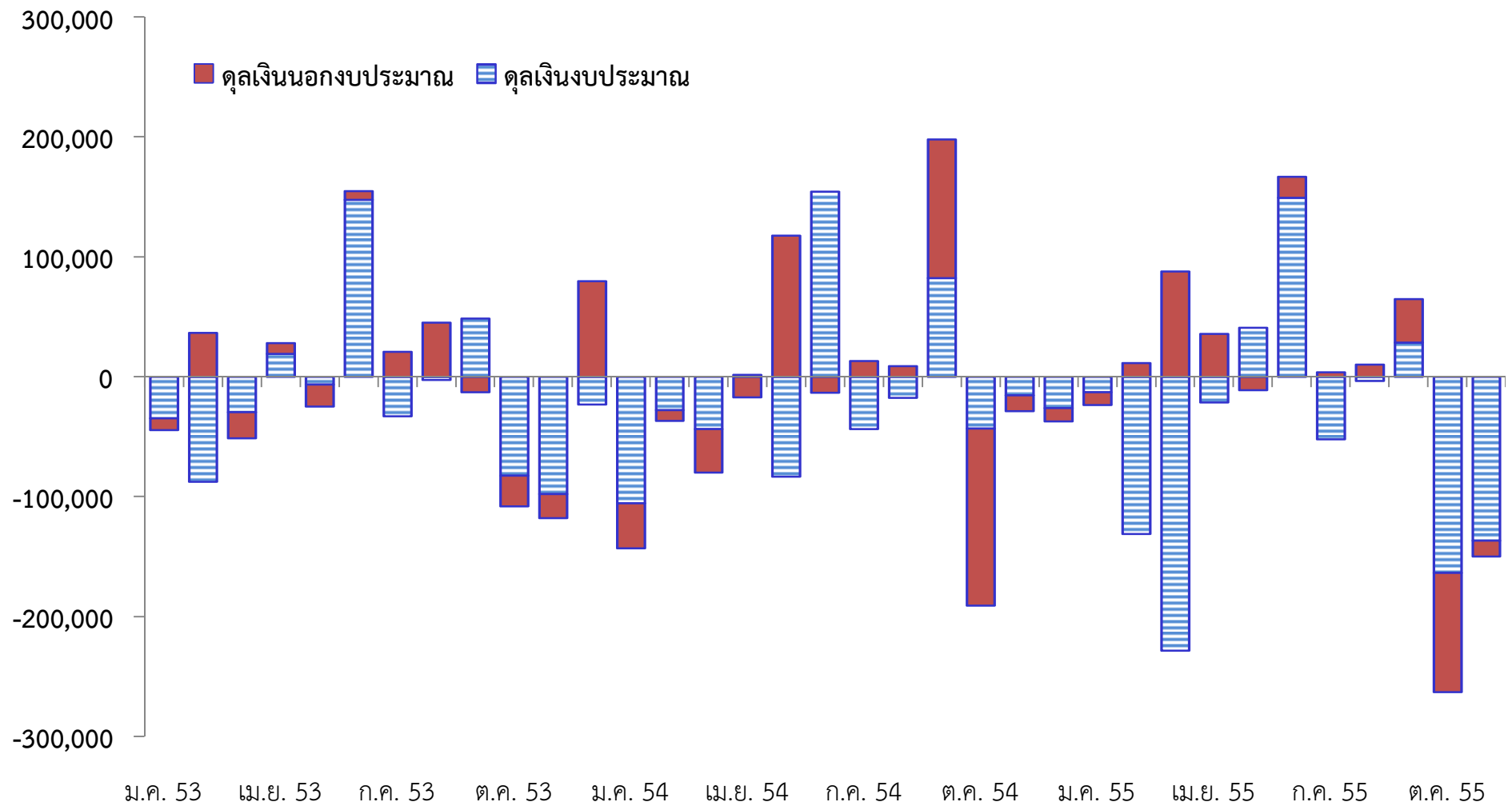
■ การลงทุนจากตปท. ยังคงเข้ามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2555 อันเป็นการลงทุนเพื่อซ่อมแซมความเสียหายจากภัยน้ำท่วม

■ องค์กรที่ดี ในปี 2555 ประเทศไทยมีเงินทุนไหลออกไปลงทุนในตปท. มากขึ้น โดยเฉพาะในการออกไปลงทุนโดยตรง การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การปล่อยกู้และสินเชื่อการค้าให้แก่คู่ค้าในตปท.

ดุลเงินตราต่างประเทศ

รัฐบาลกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการใช้จ่ายของภาครัฐ

สมมติฐานการประมาณการ

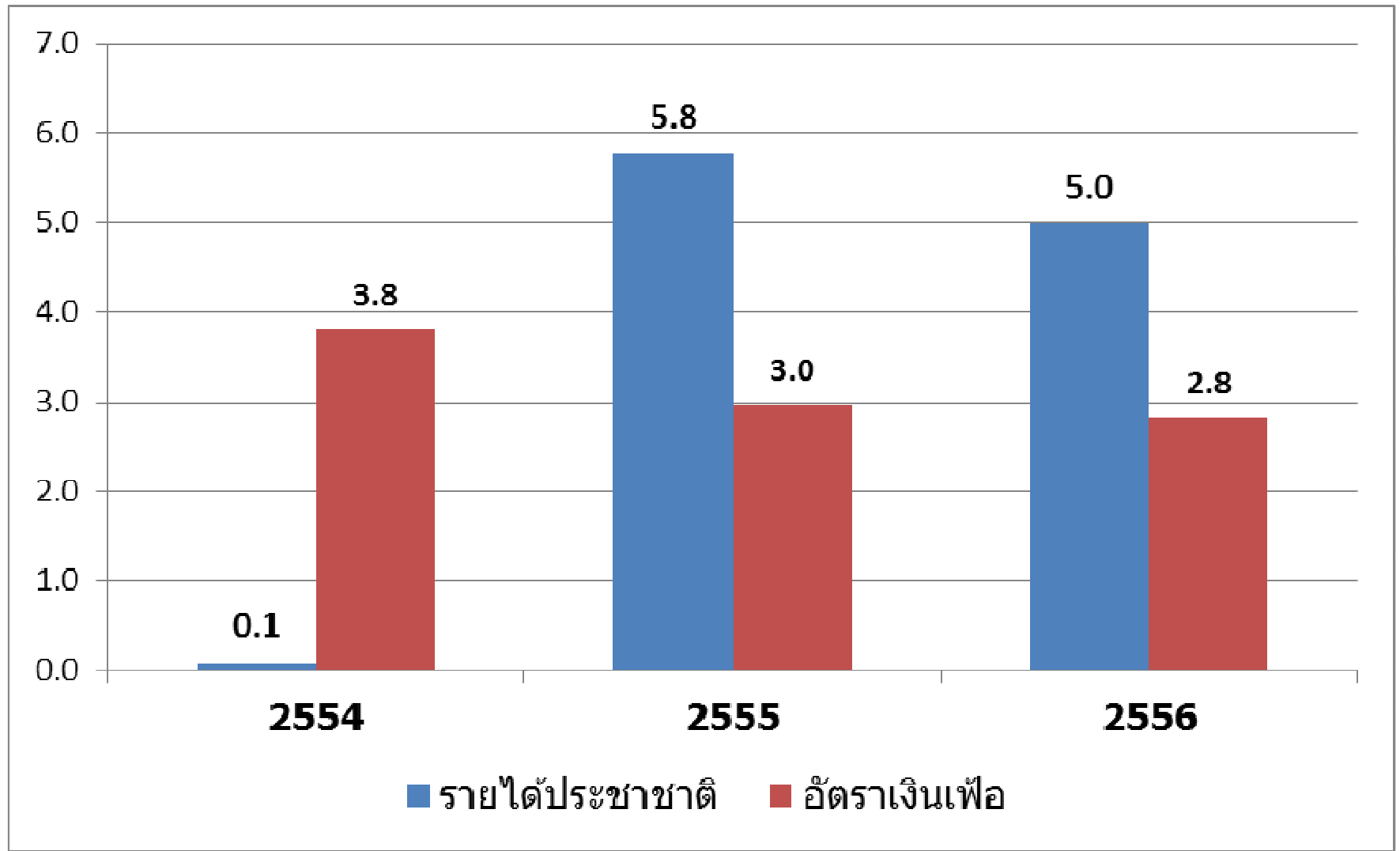
- เศรษฐกิจโลก
 - ใช้การประมาณการล่าสุดของ IMF (มค. 2556)
- การส่งออก
 - ปรับตัวดีขึ้นกว่าปี 2555 แต่ยังไม่ขยายตัวมากนัก
- การลงทุนในประเทศ
 - การลงทุนยังต่อเนื่องจากปี 2555 รวมทั้งแนวโน้มการเคลื่อนย้ายการลงทุนจากต่างประเทศมาไทย
 - ทำให้การขยายตัวของการลงทุนในปี 2556-2557 สูงกว่าอัตราในอดีต
- การกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรัฐ
 - ยังมีความต่อเนื่อง และเสริมด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน/น้ำท่วม (แต่การเบิกจ่ายไม่เร็วนัก)

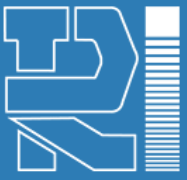

ผลการประมาณการเศรษฐกิจ

	2554	2555	2556
มูลค่าแท้จริง (ปีฐาน 1988, ล้านบาท)			
การบริโภคเอกชน	2,392,719	2,505,424	2,587,187
การบริโภคภาครัฐ	461,516	488,008	514,848
การลงทุนรวม	986,500	1,083,237	1,164,479
การส่งออกสินค้าและบริการ	3,471,347	3,586,759	3,739,164
การนำเข้าสินค้าและบริการ	2,747,348	2,838,571	2,928,264
รายได้ประชาชาติ	4,599,655	4,865,215	5,107,765
CPI	112.1	115.4	118.7
อัตราการขยายตัว			
การบริโภคเอกชน	1.3	4.7	3.3
การบริโภคภาครัฐ	1.1	5.7	5.5
การลงทุนรวม	3.3	9.8	7.5
การส่งออกสินค้าและบริการ	9.5	3.3	4.2
การนำเข้าสินค้าและบริการ	13.7	3.3	3.2
รายได้ประชาชาติ	0.1	5.8	5.0
อัตราเงินเฟ้อ	3.8	3.0	2.8

ผลการประมาณการเศรษฐกิจ

การบริหารหนี้สาธารณะ

แนวคิดการบริหารหนี้สาธารณะ

- การมีหนี้สาธารณะเป็นเรื่องที่จำเป็น (สำหรับประเทศที่ยังฐานภาษีต่ำ และต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม)
 - เพราะรัฐบาลจำเป็นต้องดูแลประชาชนและระบบเศรษฐกิจ
 - โดยการลงทุนในระบบความคุ้มครองทางสังคม สวัสดิการ โครงสร้างพื้นฐาน
 - ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ จำเป็นต้องก่อกำหนดขึ้นเพื่อบรรเทาผลกระทบ
- แต่ต้องบริหารให้มี ‘พื้นที่การคลัง’ (fiscal space) มากพอเพื่อจะรองรับความจำเป็นในอนาคต/วิกฤติเศรษฐกิจ
 - ขาดดุลเมื่อจำเป็น และเกินดุลเมื่อมีโอกาส ‘ทุกครั้ง’
- หนี้สาธารณะเพิ่มเร็ว หาก
 - ขาดดุลในงบประมาณสูง (รายได้น้อย รายจ่ายมาก)
 - ก่อหนี้ในระบบงบประมาณสูง
 - ภาระผูกพันแฝงจำนวนมาก

แนวทางการบริหารหนี้สาธารณะ

- **เพิ่มรายได้รัฐ (อย่างเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ)**
 - จัดระบบภาษีให้มีลักษณะอัตราก้าวหน้า และตรงตามหลักความเสมอภาคทางภาษี
 - เพิ่มฐานภาษีใหม่ ๆ โดยเฉพาะฐานทรัพย์สิน
- **วางแผนการใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง**
 - ใช้จ่ายเพื่อสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ
 - ลดความเหลื่อมล้ำอย่างแท้จริง
- **บริหารหนี้สาธารณะอย่างโปร่งใส**
 - วางแผนระยะปานกลางถึงยาว (5 ปีเป็นอย่างน้อย)
 - รวมภาระทางการคลังอย่างครบถ้วน โดยแยกแยะตามระดับความเสี่ยงต่อภาระการคลัง

ประมาณการแนวโน้มหนี้สาธารณะ

• วิธีการ

- ประมาณการระยะ 5 ปี (2555-2560) หรือระยะยาว (2555-2566) ในบางกรณี
- รวบรวมรายจ่ายทั้งในและนอกงบประมาณ (เท่าที่ทำได้)
- ประเมินภาระทางการคลังบนฐานความเป็นจริง ไม่ใช่บนฐานระบบเงินสด (คือรวมหนี้ที่ 'ฝาก' ไว้ที่อื่น)

• **คำนวณแนวโน้มหนี้สาธารณะภายใต้เงื่อนไข 3 ชุด**

- การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ระดับ 4%, 5% และ 6% ต่อเนื่องทุกปี
- ความสามารถในการคุมรายจ่ายประจำที่ระดับการขยายตัว 7% และ 10% (อัตราการขยายตัวในอดีตระหว่างปี 2533-2556 คือ 9.7%)
- ผลกระทบต่อหนี้สาธารณะในโครงการ 'พิเศษ' ในช่วงปี 2556-2560
 - การขาดทุนจากโครงการจำนำข้าว
 - การใช้จ่ายเพื่อลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ AEC (เฉพาะเงินกู้นอกงบประมาณ)
 - การใช้จ่ายเพื่อลงทุนป้องกันน้ำท่วม (เงินกู้นอกงบประมาณทั้งหมด)
 - การลดลงของภาษีเงินได้นิติบุคคลตามนโยบายรัฐบาล
- โครงการพิเศษมีสองความเป็นไปได้ (ก) ตามแนวโน้มปัจจุบัน (ข) เพิ่มโครงการพิเศษอื่น

โครงการพิเศษ

	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ขาดทุนโครงการจำหน่ายข้าว	170,000	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000
โครงสร้างพื้นฐานรองรับ AEC	-	26,899	148,819	263,038	286,331	383,154
ป้องกันน้ำท่วม	4,639	20,000	100,000	100,000	75,361	
ลดภาษีเงินได้นิติบุคคล		75,000	115,714	124,971	134,969	145,766
รวมโครงการพิเศษ 1	174,639	321,899	564,533	688,009	696,661	728,920
เพิ่มนโยบายอื่น	-	20,000	100,000	100,000	100,000	100,000
รวมโครงการพิเศษ 2	174,639	341,899	664,533	788,009	796,661	828,920

ที่มา : จำหน่ายประมาณการโดย TDRI, AEC ประมาณการโดยสถาบันวิจัยนโยบายการคลัง, อื่นๆ โดยผู้วิจัย

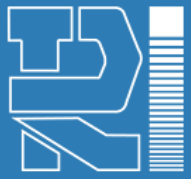
- หมายเหตุ:
- (ก) การเบิกจ่ายโครงการป้องกันน้ำท่วมและโครงสร้างพื้นฐาน AEC ทำได้น้อยในระยะแรก
 - (ข) นโยบาย ‘ประชานิยม’ อื่น ๆ สมมติว่ารัฐบาลตั้งงบประมาณไว้รองรับหมดแล้ว

ประมาณการแนวโน้มหนี้สาธารณะ

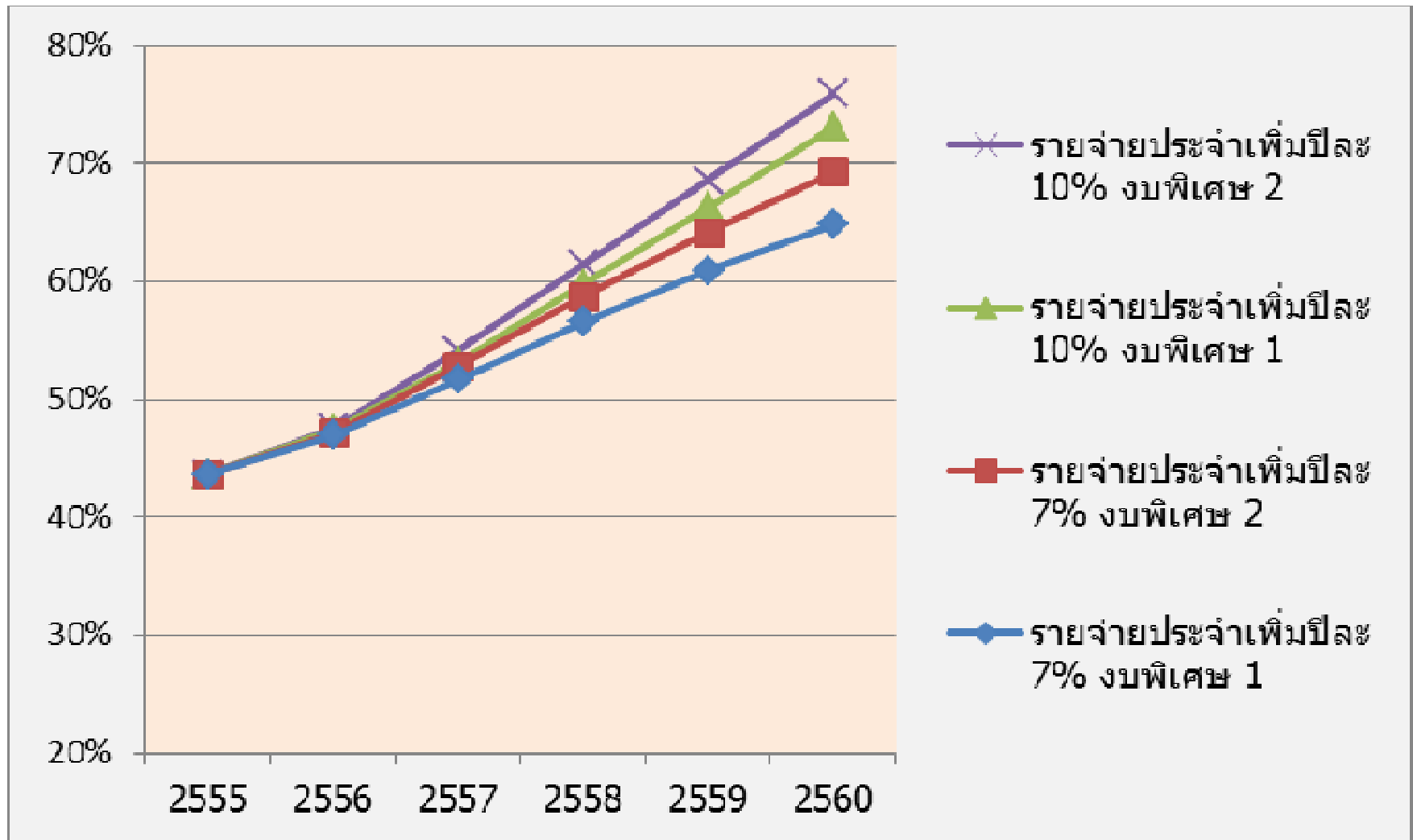
● สมมติฐานอื่น

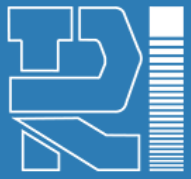
- รัฐบาลลด 'รายจ่ายลงทุน' ในงบประมาณลงเหลือขยายตัวร้อยละ 4 ต่อปี (อดีตร้อยละ 11.2) เพราะมีการลงทุนด้วยเงินจากโครงการ AEC Infrastructure ส่วนหนึ่ง
- รายจ่ายดอกเบี้ยคิดจากร้อยละ 70 ของหนี้สาธารณะรวม (เฉพาะส่วนที่รัฐบาลรับภาระ) โดยจ่ายในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี (เท่ากับอัตราเฉลี่ยในระยะ 3-4 ปีหลัง)
- ความยืดหยุ่นของรายได้ภาษีต่อ GDP เท่ากับ 1.1
- ไม่มีการปรับระบบภาษีในช่วงปี 2556-2560
- ไม่รวมหนี้ FIDF ในการคำนวณ แต่ปรับเพิ่มตัวเลขหนี้สาธารณะทางการให้รวมภาระหนี้ที่คาดว่าจะเกิดจากโครงการจำนำข้าว (เริ่มปี 2555)

แนวโน้มหนี้สาธารณะไทย 2555-2560

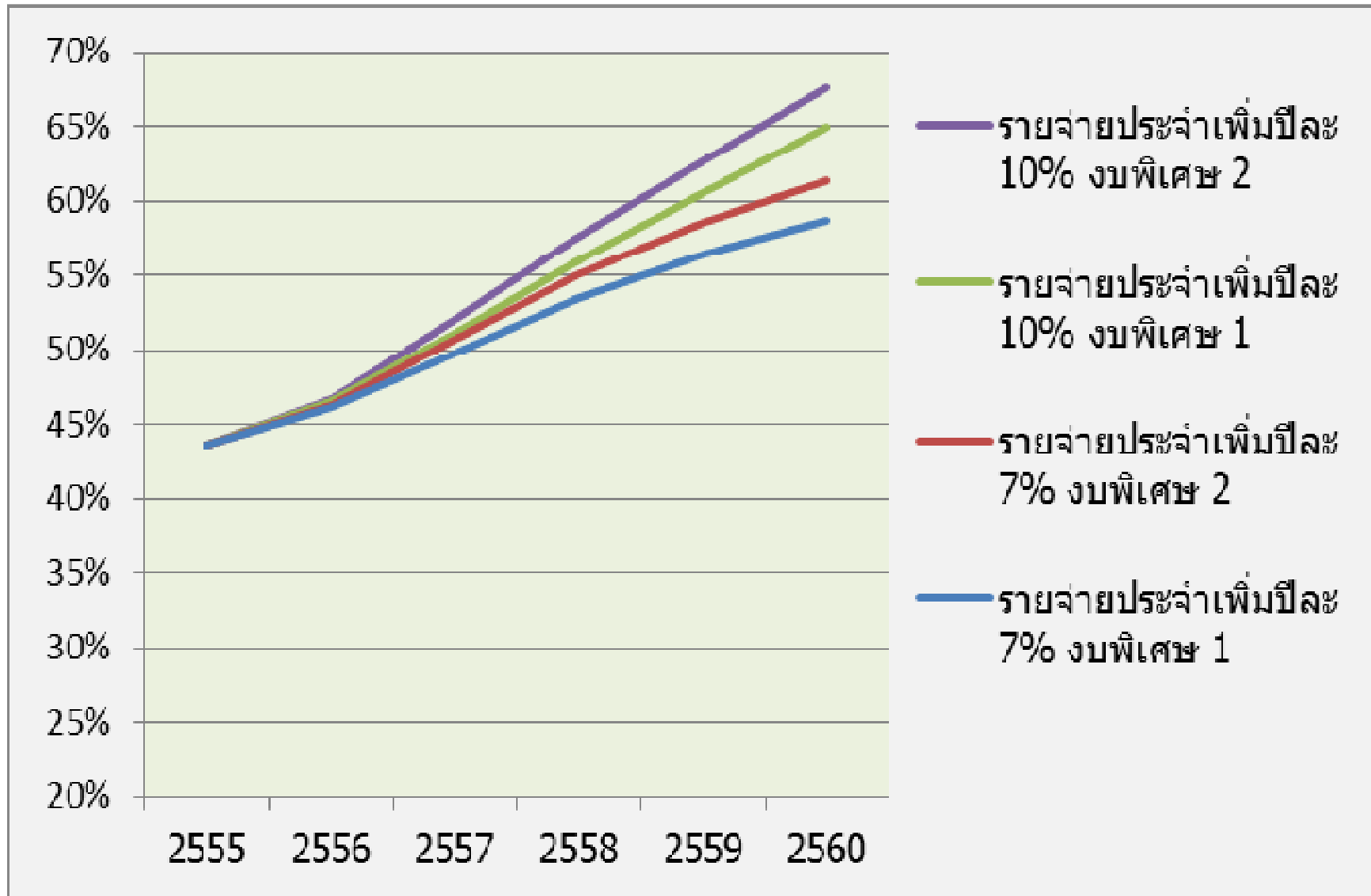
(กรณีเศรษฐกิจขยายตัว 4% ต่อเนื่อง)

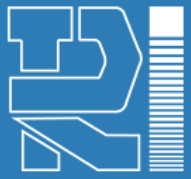

แนวโน้มหนี้สาธารณะไทย 2555-2560

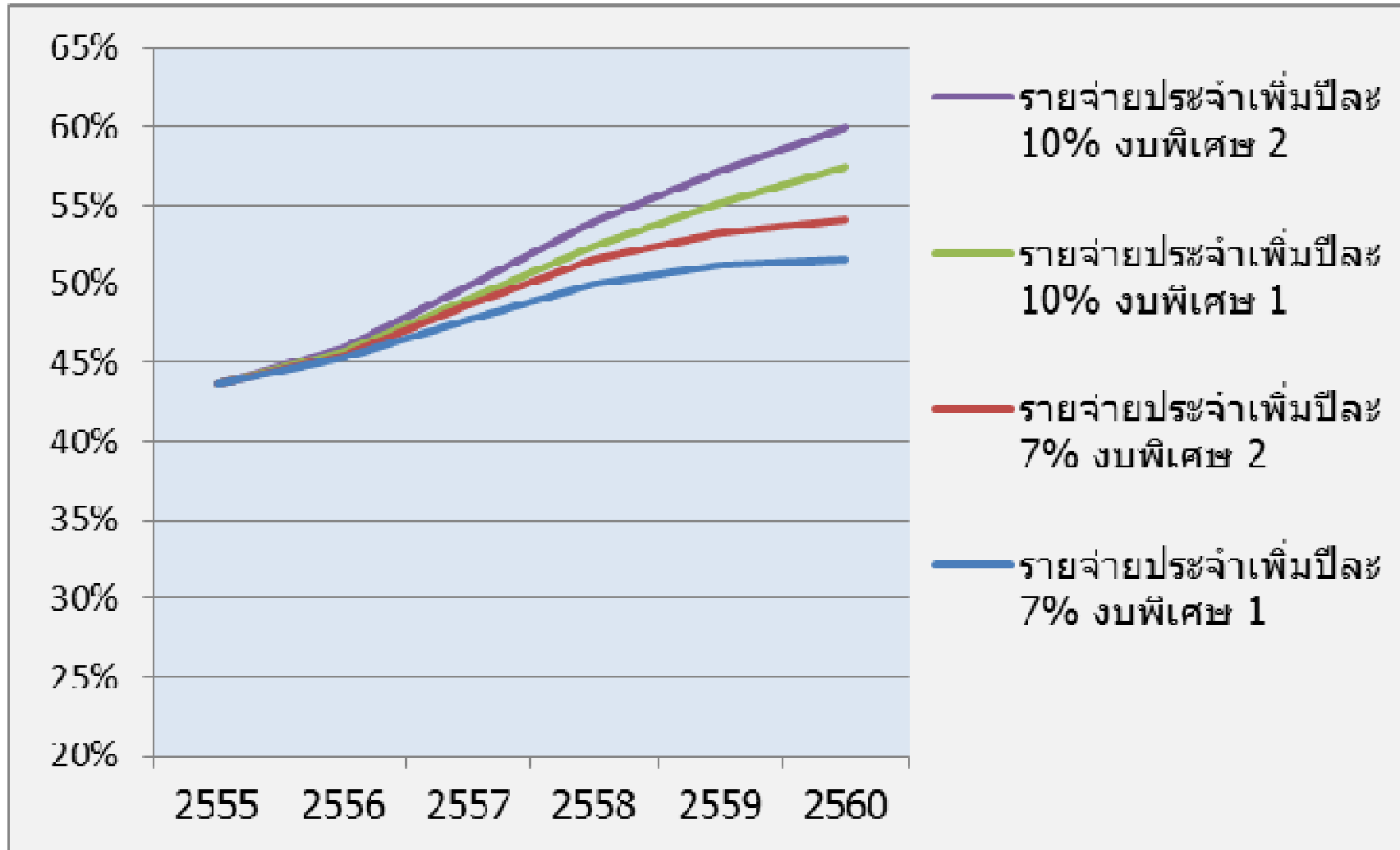
(กรณีเศรษฐกิจขยายตัว 5% ต่อเนื่อง)

แนวโน้มหนี้สาธารณะไทย 2555-2560

(กรณีเศรษฐกิจขยายตัว 6% ต่อเนื่อง)

ข้อสังเกต

- **หนี้สาธารณะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกกรณี**
 - ส่วนหนึ่งเป็นเพราะในภาวะเศรษฐกิจ ‘ปกติ’ การคลังไทยมีโครงสร้างขาดดุลโดยพื้นฐาน (รายจ่ายประจำสูงใกล้เคียงรายได้ รายจ่ายลงทุนต้องกู้ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่)
 - โครงการพิเศษมีส่วนทำให้หนี้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
 - ภาระดอกเบี้ยทบถม
- ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวต่ำกว่า 6% ต่อปี หนี้ต่อรายได้ประชาชาติจะเกิน 60% หากไม่มีการคุมรายจ่ายประจำและปรับลดงบพิเศษลง
- การควบคุมรายจ่ายประจำมีผลช่วยควบคุมการเพิ่มของหนี้สาธารณะได้ค่อนข้างดี

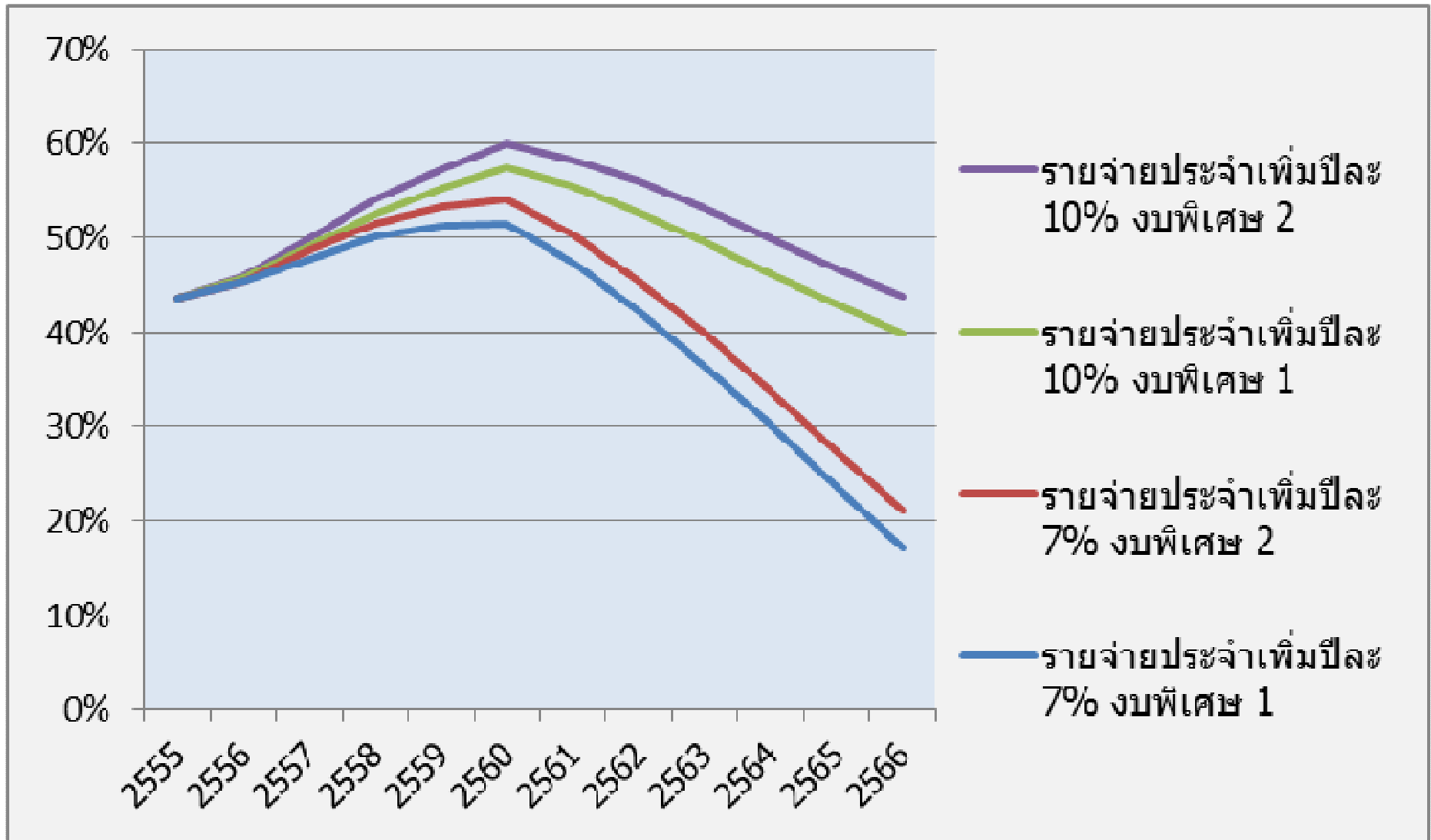
การบริหารโอกาส

- การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน 2 ล้านล้านบาทจะมีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจขยายตัวในระดับสูงกว่าแนวโน้มระยะหลัง (อาจถึง 6%)
 - ช่วยป้องกันไม่ได้แนวโน้มหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นเกิน 60%
 - จึงควรมีการบริหารจัดการให้การใช้จ่ายส่วนนี้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีการรั่วไหลน้อย ในขณะที่ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว
- และควรมีมาตรการอื่น ๆ เพื่อให้ประเทศไทยหลุดพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลาง
 - การพัฒนาคน (การศึกษา ฝีมือแรงงาน) การพัฒนาเทคโนโลยี
 - การพัฒนาสถาบันหลักของเศรษฐกิจ (การเมือง ราชการ เอกชน)

แนวโน้มหนี้สาธารณะระยะยาว

(กรณีหลุดพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (6% ต่อเนื่อง))

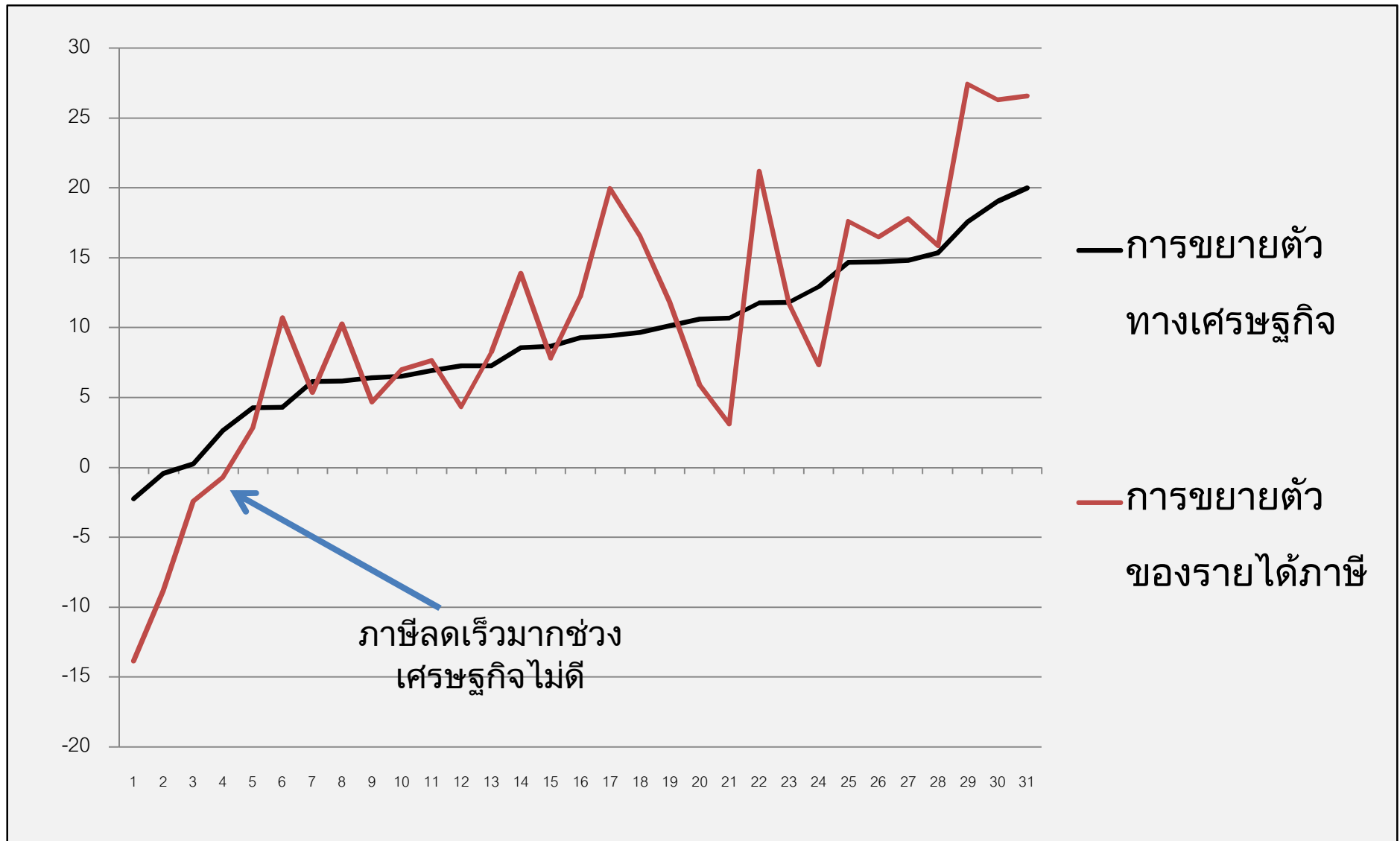
การบริหารความเสี่ยง

- **มีความเสี่ยงในระยะสั้นชัดเจน**
 - กรณีเศรษฐกิจขยายตัวช้า (เช่นหากจีนขยายตัวช้าลงมาก) เพียงต่ำกว่าร้อยละ 4-5 ก็ทำให้หนี้สาธารณะพุ่งแรง
 - ส่วนหนึ่งเพราะระบบภาษีของไทยมีความอ่อนไหวต่อภาวะเศรษฐกิจสูง โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจมีปัญหา (ดูรูปถัดไป)
 - อัตราดอกเบี้ยแท้จริงอาจปรับตัวขึ้นในระยะ 2 ปีข้างหน้า ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐ ทำให้หนี้เพิ่มเร็วกว่าที่แสดงไว้ (มากพอควร)
- **ความเสี่ยงระยะยาว**
 - ยังไม่แน่ชัดว่าไทยจะหลุดพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้หรือไม่
 - รัฐบาลยังไม่มีแผนการปรับระบบภาษีอย่างี่ควรเป็น

รายได้ภาษีผันผวนมาก

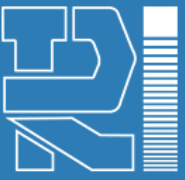
โดยเฉพาะช่วงวิกฤติและช่วงฟองสบู่

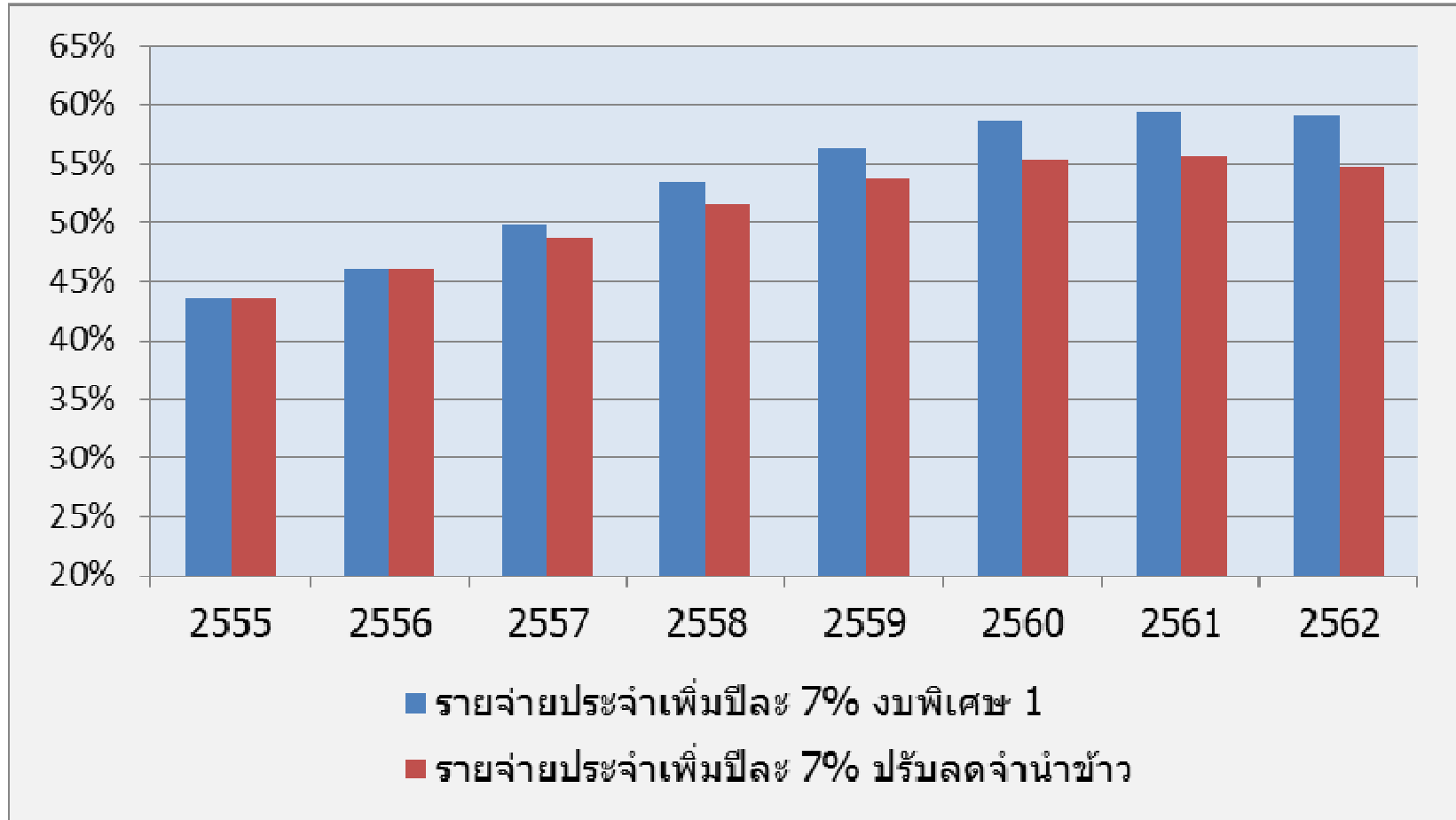
สรุปและข้อเสนอแนะ

- แนวโน้มเศรษฐกิจไทยอยู่ในช่วงขาขึ้น
- การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเป็นเรื่องดีและควรสนับสนุน
- ควรมีการสร้าง ‘พื้นที่ทางการคลัง’ เพิ่มขึ้นในระยะ 5 ปีข้างหน้า เนื่องจากยังมีความเสี่ยงหลายด้าน
- แนวทางเพิ่มพื้นที่การคลังอย่างเป็นรูปธรรม
 - พิจารณาปรับลดโครงการพิเศษที่ใช้งบประมาณสูง เช่น โครงการจำนำข้าว
 - คุมการขยายตัวของรายได้ประจำ (หากทำได้)
 - ปรับเพิ่มภาษีบางประเภท (ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษี VAT)

ผลต่อหนี้สาธารณะหากมีการลดภาระ ขาดทุนจากโครงการจำนำข้าว

(กรณีเศรษฐกิจขยายตัว 5% ต่อเนื่อง)

หากควบคุมการขาดทุนจำนำข้าวเหลือไม่เกิน 70,000 ล้านบาทต่อปี
จะทำให้มีพื้นที่การคลังรองรับความเสี่ยงอื่น ๆ ได้มาก